

АРАПСКО-СРПСКИ ГЛОСАР

дијалекатских речи и израза у збирци ирачких народних прича *Рибарева кћи*

مسرد عربي - صربي

للمفردات والعبارات اللهجية الواردة في سوائف مجموعة (بنت الصياد)

ЗНАЧЕЊЕ/المعنى	ИЗГОВОР/النطق	المفردة أو العبارة اللهجية
Elif		الحرف (أليف)
човек	ād/e/mi, pl. awādim	آدمى ج أوادم
ала, аждаја; змија	āfa	آفة
ja	āni	آنه، آنى
ма ја ћу њу/њој (претња)	āni ilha	آنى الها
мишљаше, учини му се	abbāla	أباله > على باله
очеви	ebhāt	أبجات آنه الـ
водовоџија	abu-l-būriyāt	
рак, краба	abu-l-ḡniēb	
добри човек	abu-l-ḡuwādīn	
лав	abu ḥmeyis	أبو خميس
Бог, господар неба	abu ḥayma iz-zerga	
наш прикан, јунак приче	abu ṣḥaba	
мој отац (+ vok.); сине/кћери (vok.)	abūya	
уједанпут, кад – гле!	atārī, aṭārī	
добри људи, добра кућа	aḡāwīd, biēt aḡāwīd	
кааб (игра слична кликерима)	ečāb, čīāb, kaāb	
наплатити, узети своје право	āḥaḍ ḥagga	+ >
баја, бата	aḥu aḥiēta	
досадан, несносан; крезуб (?)	edred	
дати	edda – yiddi	-
богат; богатији	ezgen	
дати	aṭṭa – yiṭṭi	-
у обраћању: мили, драги („аго мој“)	aḡāti	أغاتي
закорачити, поћи напред	egbel – yugbil	-
ћелав	agra ^c	
појео, изео; к. Је обедовао	eklān	
има, постоји	aku	
ту се нешто крије	aku ḡawwa-l-kāsa munkāsa	جوه الكاسه منكاسه
лукав(ац)	egwas	
умирити, успокојити	emen-yi`min, yu`mun/yūmun	( ) -
потомци имама Ел Хусејна ибн Алија	ahil il-biēt	
добри људи	ahil il-ḥayr/il-ḥēir	أهل الخير
први	ewwelāni	أولاني
игла	ubra, pl. ubar	أبره
мртвачког изгледа (жена)	uḥt il-meuyita	
водите ме (својој) мајци	uḥḍūni-l-umkum	+ > أخذوني لمكم
тражи што год желиш (fraz.)	uṭlub wi temenni	أطلب واتمنى

мајчица	ummāya		
одаја	ōda, ūda		
ух, ох	ūh, ōh		أوه
јао, авај	uweylāh		
ти (f.)	atti, itti		إتي
ако не дође	iččān meyiġi		ان ما يجي >
доћи	iġa – yiġi		- يجي ه، ل
ми	iħna		
уво	iđin, pl. đān, iđānāt		
сем, осим	illa		
њему, за њ	ila		+ >
допада му се, загледао се у њу	ila nefis bħe		
ти (m.)	inte		
немој да би, пази да не	iyyāč wi... (f.), iyyāk wi.... (m.)	...	...
очаја/ва/ти, изгубити наду	iyas – yeis		-
да (afirm.)	ī, ē		
унутар	ibbuṭun		
на твој месту	ibčānek		+ >
сам	ibħadda, ibbaħda		+ > ابجده
за срећу Божију!	ibbaħt-il-lāh		ابخت الله
главом, лично	ibzera		ابزره
иста она, плънута она	ib ^c aynhe wi ^c iyānhe		ابعينها وعيانتها
црвених очију	ibin /il-/ħamriēn		
вешт на речима, речит	ibin iħčāya		
момак/девојка из добре куће	ibin/bitt ħmūla		ابن حموله
врло лепа девојка	bneyya ħliēwa		ابنيه حليوه
толико, по то (на „пошто“)	ibhelged	+ + +	ابجد >
у бунару	ibbīr	( ) +	ابير >
причекати	itenna – yitenni		اتي - يتنى ه
поздравити	ithela-yithela		اتحلى - اتحلى
оба, обоје	tñiēnum		+ >
протера је стомак	iġethe buṭunhe, baṭinhe		
младина недеља (прва, кад не ради)	isbū ^c il- ^c ars		
господине мој	stādi, istādī		
одморити се	stirāh – yisterāh, yisterīh		استراح - يستراح، يستريح
савладати, „појести“ (плен, посао итд.)	stifres – yistefris		-
чашица за чај	stikān, pl. stikānāt		
чекати	štenđar – yistenđir		-
сматрати испод части	stingef – yistengif		-
бирати, пробирати	stenga – yistengi		-
улагивати се (?)	stiwadd – yistawudd		-
одмах, сместа	istawwa		استوه
бити готов, зготовљен (јело)	istiwa – yistewi, stuwa – yustewi		-
игра картама	sqambīl		
купи то /себи, од њега/ пошто-зашто	šterīlekiyyāh (minna) bmōt ahla		اشتريلكياه (منه) بموت أهله
неколико, нешто, мало	ščem		
колико	išqad		+ + >
шта си му рекао	išgitla	+ + +	>

што год; кад год	išma, išme	اشما
што /год/ зажелиш	išma trīd, šmetrīd	اشما تريد، شمتريد
кад год прође	išmeyimurr	اشميمر
шта	išū, išu	
што мирише!	išū ṭil ^c at rīḥta	اشو طلعت ريحته
помирити се с ким	Iṣṣālah – yiṣṣālah	اصالح – يصالح ويا
стрпети се, причекати	štubar – yištubar	اصطبر – يصطبر
мала; најмлађа (Мос.)	Iṣṣgīt	> صغيرة
нокти (Мос.)	Izēfīg	> أظافر
кружити, обилазити	ifterr – yifterr	افتر – يفترب، حول
разуме/ва/ти, схватити, схватати	iftiham – yiftiham	–
једнак: једнаке величине	/if/fed: ifed kubur	> + فد: افد كبير
огрлица (Мос.)	iqlēdī	>
много, веома (Мос.)	iktīg	> كثير
к; ознака датива или локатива	il	> الى، ل
или (Мос.)	illā	
то што ти кажем	il-egullek	+ + >
ко има, код којег је	il-bīh	
оно што желиш	il-trīda	+ + > التريده
залепити се	iltizag – yiltezig	–
која се беше надвила над њих	il-čān imḥayyum ^c aliēhum	ان المحيم عليهم
врућина га убила	il-ḥarra čātilata	الحره
потеците амо, помагајте!	ilḥagūli	ولى
свет јој тесан (од радости)	id-dinya me tisa ^h e	
онај што виче	id-dayṣīh	+ + >
оно што си желела	il-redtīha	+ + >
изјутра; сутрадан ујутро	iṣ-šubuh	
подне; подневна молитва	iḍ-ḍuhur	
које имају они и њихови рођаци	il- ^c idhum wi-l- ^c id grāyibhum	
поподне (<i>nom.</i> + <i>adv.</i>); ифиндија	il- ^c aṣur, il- ^c aṣir	
случај – онако како се збио	il-qaḍiyya bima unzilet	
она соба до улице	il-gubba il- ^c adderub	+ + >
други, ини (<i>sg.</i> <i>M.</i>)	il-āh, el-lāh	
непажљив, одсутан; уснуо	il-lentebih	+ + >
који, која, које (<i>sg.</i> + <i>pl.</i>)	elli, illi, illī	
што му се догодило	illi ṣar bī	
којег је појео	il-mākila	+ + >
које нема, какве нигде нема	il-māku minha	+ >
за кога, коме	ilmen	
овај пут, овога пута	in-nōb	
који, -а је/су с њим	il-wiyyā	الوياه > + وياه
који једе	il-yākil	+ > :
због; ради, не би ли (Мос.)	imbōr, mbaur	
која шаље; послала, упутила	imdiyya	>
тако ти твоје мушкости	imrūtek	>
не веровати сопственим очима	imṣadig imčedīb	
бити украден	inbāg – yinbāg	–
напунити се	intires – yinteris	انتيرس – ينتيرس

имати слободу да чини	inġāz – yinġāz		–
пролити се, просути се	inċebb – yinċebb	>	–
бити принуђен	inġiber – yinġebur		النجير – ينجير على
бити ухапшен	inħibes – yinħabis		انحبس –
бити бројен; бити рачунат	inħisab – yinħasib		انحسب –
патити, разболети се од јада	inħimes – yinħamis		انحمس –
помести се, смести се	inħibaş – yinħabuş		انحبص –
претрнути, премрети	inħireş – yinħariş		انخرش –
обртати се око, ићи око чега	indār – yindār		–
молити се за, богорадити	inda‘a – yinda‘i		–
познавати пут до, знати место	indell – yindell		–
бити заклан	inđibah – yinđebih, yinđebuħ		–
треба, потребно је	inrād – yinrād, yirād		–
човек или цин	ins am ġins		–
затворити се	insedd – yinsedd		–
бити однет	inšāl – yinšāl		–
омрзнути, испизмити се на кога	inšihān – yinšahān		–
поцепати се	inšegg – yinšegg	>	–
поставити се (сто, јело)	innişab – yinnaşub		–
добити главобољу	inşida ^c – yinşadi ^c		–
бити начињен	inşina ^c – yinşani ^c		–
откинути се; уздићи се, стећи	inţarr – yinţurr		–
бити знан/o/, знати се	in‘iref – yin‘arif		–
секирати се	inġatt – yinġutt		–
откотрљати се	infirat – yinferit		–
распући се, распрснути се	infilat – yinfeli ^c		–
насекирати се, наједити се	inqiħar – yinqaħur	>	–
просути се	inkebb – yinkebb		–
погинути	inkitel – yinketil	>	–
препасти се	inkiser – yinkesir		–
сажали се на њ	inkiser galba ‘aliēh		–
сажалити се	inġişar ħātir	>	–
прекинути се, развојити се	inġişam – yinġaşum		–
преврнути се; претворити се	inġileb – yinġelib		–
наста општа пометња	inġilbet id-dinya	>	–
напунити се	inmela – yinmeli	>	–
сручити се, сјурити се	inhedd – yinhedd		انخذ –
побећи	inhizem – yinhezim		انحزم –
снуждити се; бити нажао	inhiđam – yinhađum		انحضم –
откинути се; бити истргнут	inhiles – yinhelis		انحلس –
бити ухваћен	inwiħađ – yinwahađ	>	انخذف –
бити за јело; јести се (+ metaf.)	inwikel – yinwakil	>	–
гле ти то, гле богати!	ībāh, ey/a/bā		ايباه
рука	īd		–
празних руку	īd min wara w-īd min ġiddām		ايد من وره وايد من جدام
руком придржава срце (у страху)	īda ‘ala galba		ايدة على
претрошићеш се	yşīr maşraf ‘aliēk		ايصير مصرف عليك
шта је родила	eġġābet	+ +	>

колико велика!	eškuburha	اشكبرهه
шта ће, зашта ће /нама/	ešilna	
даде му је (она)	anṭathiyyā	+ + > أنطتهاه
b		الحرف (ب)
с великом муком	b-elf šāfi ^{ca}	
тата (+ vok.); дете, дијете (vok.)	bāba	
сутра	bāčir	>
види се на њему	bādi ^{ca} aliēh	
помно пазити (дете и сл.), блети над	bāra – ybāri	–
љубити, пољубити	bās – yibūs	–
велики, главни	bāš	
украсти	bāq – yibūq	–
красти, украсти	bāg – yibūg	–
искрасти се, крадом изићи	bāg rūḥa bōg	
боб	bāgilla	
руковец	bāga	
по порођају 40 дана затрудне	bi-l-erba ^{cin} ḥablet	
случајно, игром околности	bi-t-tašādīf	
пазите се, чувајте се (да не)	bālčīn (pl. f.)	+ >
по прилици	bi-l-ḥawāliēh	
принудно, непредвиђено	bi-t-ṭari	
пази се	bālek (m), bālič (f.)	
на поду, на земљи	bi-l-ga ^c	>
силом	bi-l-guwwa	> وه
на пола	bi-n-nuṣ	
погледати, гледати	bāwa ^c – ybāwa ^c	– يباوع ه، في
продавац	bāyi ^c , pl. bā ^{ca}	
кћи	bitt, pl. btūt, benāt	
плакати	biča – yibči	> –
плач	bači – bwāči	>
уместо његових	beddāl mālāta	+ + >
пресвући се	beddel – ybeddil	–
почети што (<i>cum verb.</i>)	bida – yibdi	–
у власти, на одговорности	bḍimām	
тога часа, у тај пар	bḍīče-s-sā ^c /a/	( )
одводна цев	burbuḥ, pl. brābuḥ	
блистати, сијати, блештати	bireč – yibrač, yubruč	> يبر –
трска	berdi	
вео	burgu ^c , pl. berāgi ^c	
напољу, -е, ван/и/	berra	بره
после, након	bara	+ > بره
пустиња; степа; дивљина	berriyya, pl. berāri	
свила, ибришим	breysam	
усна (доња?), губица	breyṭam	
врста крупне речне рибе	bizz	
продавац платна	bezzāz	
семе; пород, деца	bezar, pl. bzūr	

мачка, маца	bezzūna, pl. bezzāzīn						
само, тек; али, но	bes						
одмах, зачас, очас	bsā ^c , bsā ^a						
ћуп, велика тегла	bestūga, pl. besātīg						
ошамарити	busaṭ – yubsuṭ			–			
тог часа	bsā ^c		+	>			
ексер	bismār, pl. besāmīr			بسامير			
лако ћемо, лако је за то	basīṭa						
ошамарити	busaṭ – yuḥṣuṭ			–			
поред, покрај	bṣaff		+	>			
форма; у виду, онако како	bṭarag		+	:			
боца	buṭul, pl. ḥṭū la, buṭulāt						
цео-целцијат	bṭū la						
одоцнила си, задржала си се	baṭeyti			بطيئي			
још, више; још увек, још не (<i>cum neg.</i>)	ba ^c ad						
пошто се поздравише и упиташе	ba ^c ad es-selām wi-s-su’āl						
још увек смо	ba ^c adna						
после, касније, потом	ba ^c diēn						
кликати, гракнути, цикнути	biḡag – yibḡag, biḡaḡ – yibḡaḡ	>	–	–			
башта	baqča, pl. buqač						
бакалин	bagḡāl, pl. bagāḡīl						
место	bukān, pl. emākin						
истих година, вршњак	bgaṣṭa			>			
из свег гласа	bkull ḥessa						
бесплатно, бадава	belāš		+	>			
но, него, већ, али	blākit, blāčit						
можда	belčīn, belčēt, belkit, belki						
гутати пљувачку (у незгоди)	bila ^c rīga						
богати, забога	billā, billa						
блуза	blūz, pl. –āt						
да (<i>afirm.</i>)	belī, beli						
без	bleyya						
бум (<i>onomat.</i>)	bumm						
кћерчица	bintāya						
на сред, на пола	bnuṣ		+	>			
зидар	benna			>			
зидати; мислити, сматрати	bina – yibni			بنى – بينى			
девојка	bneyya						
толико, по то (за цену и сл.)	bhelged		+	+	+	>	هكلا بنا
лопов	bawwāq						
пушити се, дизати се пара	bawwah – ybawwuh					–	
цев	būri, pl. būriyāt, bewāri					–	
љубити, пољубити	bawwas – ybawwus					–	
крађа	bōga						
оче; татино (<i>vok.</i>)	būya						
с њим (и сл.)	bī						بي، بيه
вратанца (ради риме у причи)	biēbāna						
бака; господарица (куће)	bībi, bībī						بيبي

нужник	biēt il-ḥalā		
плави патлиџан	biētīngān		
барџак	bayraḡ, pl. bayāriḡ		بيرغ
марџаш, ситнији новац	biēza, pl. biēzāt		
пошто је (за цену)	biēš	+	+
бела	biēḍa		
продај (<i>imp.</i>)	bīf		
двојити, бити у недоумици	biēn ḥana u māna		
у, на, с/а/ (Мос.)	bīnū, bīno		
чапља	byūḍi		
		p	الحرف (پ)
новчић, пара	pāra		
престо, трон	pāy taḥat		باي تخت
мало (Мос.)	parḥe		
полицајац, полиција	plīs, polīs		
панталоне	panṭalōn, pl. panāṭil		
вео, вал	pōši		
		t	الحرف (ت)
тазе, свеж	tāze		تازه
одовуд – одонуд, на крају крајева	tāli metāli		تالي متالي
после тога, следећа ствар	tālīha		
напудерисати се	tpauder – yitpauder		–
дуван	titin, titen, pl. titnāt		
севати, варничити	tḡādaḥ – yitḡādaḥ		تجادح – يتجادح > قدح
приступити	tḡeddem – yitḡeddum		> تجدم –
набости; окачити (о ченгел)	tḥaṭṭal – yitḥaṭṭal		–
разговарати (кога) лепим речима	ṭhāḥī bi-z-ziēn		تھا
указивати љубав, удварати се	ṭhabbab – yithabbub		– تحب
дотера је и налепша	ṭhallishe wi tmellishe		تجلسها وتملسها
сновати, смишљати (против кога)	ṭhayyak – yithayyak		– تحيك
побратимити се	ṭhāwa – yithāwa		– تحاوی
полудети, пошашавети	ṭhabbal – yithabbal, yithabbul		– تحبل
лежај, мадрац; клупа с наслоном	taḥat, pl. ṭhūt, ṭhūta		تخت تحوت، تحوتة
помести се; пореметити се	ṭharbat – yitharbat, yitharbut		– تحربط
цурити, процурити (нос, славина)	ṭharḥar – yitharḥar		– تحرخر
сјурити се, суљати се	ṭharwaṭ – yitharwaṭ		– تحروط
опцртати, нашминкати очи	ṭhaṭṭaṭ – yithaṭṭaṭ		– تحطط
прирасти за срце	ṭhalla bi-l-galub		تحلى بال
све за тебе, нема да бринеш	tdellel, tdelel, titdellel		
саплитати се, запињати	trādem – yitrādum		– يترادم
кад одеш кући	terḥīna: min terḥīna li-l-biēt		:
попустити, олабавити	traḥrah – yitraḥrah		– يترخرخ
напунити	tires – yitres, turas – yutrus		– يترس
свако јело од поврћа и меса	terkīb		
знаш, гледај, види	tera		تره، ترا
доручковати	treyyeg – yitreyyeg		– يتريك

хартијица, цедуља	teskira, pl. tsākir		
разговарати се	tsūlif – yitsūlif, tsōlif – yitsōlif		–
опкладити се на	tšāraṭ – yitšāraṭ		–
шалити се, завитлавати се	tšāqa – yitšāqa		–
уздахнути, уздисати	tšāhag – yitšāhug		–
засукати рукаве, запети радити	tšelleh – yitšelleh		–
одговарати по цени; исплатити се	ṭsarraf – yiṭsarraf, yiṣsarraf		–
прислушкивати	ṭsannaṭ – yiṭsannaṭ	>	–
пренеразити се, премрети од страха	ṭsauḥal – yiṭsauḥal		–
пашће мени на образ, ја ћу се обрукати	ṭṣīr min wučči		–
лећи, прострети се	taṭarraḥ – yiṭarraḥ		–
распући се, распасти се	taṭaššar – yiṭaššar	>	–
ходи, дођи	taāya		–
јаукати, вриштати	taāyaṭ – yiṭāyaṭ, yiṭāyuṭ		–
одбројати месеце (трудна жена)	taaddat ešhurhe min edhurhe		–
спарити се, здружити се	tāššar – yiṭāššar		–
повезати главу (болесник)	tāššab – yiṭāššab, yiṭāššub		–
пахнути, лепо замирисати	tāṭaṭ – yiṭaṭaṭ		–
задржати се дуго, одоцнити	tāṭal – yiṭaṭal		–
задржати се, одоцнити	tāwraq – yiṭawraq		–
дићи руке к небу	tferraṭ – yitferraṭ		–
растворити се, размаћи се	tfesser – yitfesser		–
помислити на, сетити се чега	tfatṭan – yitfatṭan		–
пушка	tufga, pl. tufag		–
добро пазити кога	tqayyad – yitqayyad		–
скакугати	tgāmaz – yitgāmuz		–
дућан	tukkān, pl. tukkānāt, tukākīn		–
приближити се	tgarrab – yitgarrab, yitgarrub	>	–
секирати се, ждерати се	tgerḍam – yitgerḍum		–
да извините (на изразу), да простите	tukurmūn		–
ситни ражњићи (јело с роштиља)	tikke, tikka		–
наћи, затећи	tlāga – yitlāga, yitlāgi	>	–
прекоревати	tlāwam – yitlāwam, yitlāwum		–
три (f.)	tilt		–
замотати се; врдати	tleflef – yitleflaf, yitlefluf		–
сусрете (га)	tlageta		–
јести хлеб и со с ким	tmālah – yitmālah		–
дембел	tembel, tenbel, pl. tenābil		–
мљаскати	tmaṭṭag – yitmaṭṭug		–
сплеткарити	tmelʿab – yitmelʿab		–
пиринач	t/i/mmen		–
побости се роговима	tnāṭah – yitnāṭah		–
узети; дохватити	tnāwaš – yitnāwaš, yitnāwuš		–
накашљати се, кашљуцати	tnaḥnah – yitnaḥnah		–
разонодити се	tneffeh – yitneffeh		–
канта (лимена)	teneke, pl. -āt, -iyāt		–
зидана пећ за хлеб и сл.	tennūr		–
загледати се у, гледати	tnawwaṭ – yitnawwuṭ		–

تصير من و
تطرح – يتطرح

تمالح – يتمالح ب ه
تمبل، تنبل
تمطك –
تملعب –
تمن

халхулати, подврискивати	thelhel – yithelhel	تھلھل – ییتھلھل
бити пред непремостивом тешкоћом	twāza – yitwāza	–
деца, пород	twālīd	–
сачекати, очекнути	twāna – yitwāna	توانی – یتوانی
поверовати	twattag – yitwattag, yitwattug	–
поћи (досл.: поуздати се у Бога)	twakkel – yitwakkel	( ) –
забављати се; уживати	twannes – yitwannes	–
јарац	tīs	–
атика, кровни парапет	tīga	–
загубити, изгубити	teyyeh – yteyih	–
	t	الحرف (ث)
три (<i>m.</i> , Мос.)	tāī	>
три (<i>f.</i> , Мос.)	tīt	ث >
вриштати, врискати	tīgab – yitīgab, tuğab – yutūgab	–
тежина, терет	tugul	–
тежак	tigīl, pl. tgal	–
три дана	tīlt tiyyām	–
уста	tumm	–
поновити, опетовати, удвојити	tenna – ytenni	–
обоје, обојица, обе, оба	tñiēnāthum	–
	ḡ	الحرف (ج)
довести, донети; родити	ḡāb – yḡb	– یجیب
матица, речна струја	ḡāri	–
дете	ḡāhil, pl. ḡihāl	–
седећи, к. Седи; присутан	ḡāʿad	>
донели сте	ḡittum	>
дошла је, дође (она)	ḡetti	جتي
снег, лед	ḡahīl	–
пред, испред; напред	ḡiddām	>
варничити, кресати	ḡidaḥ – yiḡdaḥ	جدح – یجدح > قدح
лонац	ḡidir, pl. ḡdūr	>
довести; привести	ḡeddem – yḡeddim, yḡeddum	> – یقدم
нога, стопало	ḡidem, pl. aḡdām	>
дати плату	ḡerr maʿāš	–
потез оловком	ḡerr il-qlām	–
бити потиштен, жалити	ḡerr ḥaṣrāt	–
торба, кожна врећа	ḡrāb	–
обала	ḡuruf, ḡiruf	–
штене	ḡeru, pl. ḡirāwa	–
слави Бога! (<i>imp. F.</i>)	ḡeri ṣalwāt	–
миш	ḡriēdī, pl. ḡriēdiyya	حیریدیة
пуст крај, пустара	ḡezīra	–
цигерица	ḡiger	–
дружина, друштво, другари; своји	ḡemāʿa	جماعة
тргнути се, препасти се	ḡifel – yiḡfel	– یجفل
повести	ḡinneb – yḡennub	– یجنب ه

жандарм; жандармерија	ǧandarma		
ташна, торба	ǧunṭa, pl. ǧunaṭ		
лежење (из јаја)	ǧenī		جنى
спрема (младе за свадбу)	ǧihāz		
сванути, пући (зора)	ǧahǧar – yǧahǧur		– يجهجر
дођоше	ǧū		
комшије	ǧuwārīn		
ткана мешина за воду	ǧūd		
дамаскина, дамаска ружа	ǧūri		
оканити се	ǧawaz – yǧawuz		– يجوز
удати/оженити	ǧawwaz – yǧawwuz		– يجوز > زوج
доле, /ис/под, оздо	ǧawwa		جوه، جوة
дође	ǧī		
долазак	ǧēyya		:
кокоши	ǧēǧ		> دج
ћелавац, ћела	ǧeyra ^c		> جيرع
смрад	ǧiēfa		
цамија (Мос.)	ǧēmi ^c		
		č	الحرف (چ)
било би (<i>cut impf.</i>); а, али, зар	čā		
зар може бити	ča šlōn yṣīr		ا اشلون يصير
шатор, черга; женски плашт	čādir, pl. čawādir		
четврт, черек	čārek, pl. čuwārik		
корист, ћар	čāra		اره،
ето – теби за љубав	ča-l-ḥāṭrič		> + + + ك
бити	čān – yikūn		–
било једном, ето...	čān mečān hāni u māni		ان هاني و ماني
било једном	čān yā ma čān		
жандармеријски каплар, наредник	čāwūš, pl. čuwāwīš		
укисељена репа (популарно)	čāwūš il- ^c aša		
чај	čāy, pl. -āt		
полити; пролити, сипати	čebb – yčibb		> –
пре	čabul		>
велик; стар	čibīr		بيير > كبير
свезати руке наопако	čitṭef – yčettif		> –
плећа, леђа	četif, čittāf, pl. čittāfāt, ačtāf		>
обилан, многобројан	čīṭīr		> ثير
труд, напор	čedd		>
сматрати да лаже; утерати кога у лаж	čidḍeb – yčedḍib		> –
лаж	čidḍib, pl. ačḍāb, akḍāb		
кревет	čerpāya, pl. –āt		
чаршав	čarčaf, pl. čarāčif		
точак, коло; тоцило	čeriḥ – črūḥ		
долап	čerid, pl. krūd		>
желудац, бураг	čirš, čeriš, pl. črūš		>
разделити	čessem – yčessim		> –
открити, отворити	češšef – yčeššif		> –

шака	čeff		>	
стопало, табан	čeff riğil			
кутлача	čefčīr, pl. čafāčīr	ير		ير
ручник; марамица	čeffiya		>	
ковчежић	čekmeče			
закачити, ухватити се за; шчепати	čelleb – yčellib		>	–
пас	čelib, pl. člāb		>	
господин, отмен човек	čelebi			لمى
надвити се	čelčel – yčelčil			–
колико	čem			>
докле ли ће, до кад	čem dōb			
колико дана	čem yōm/yaum			
допунити	čemmel – yčemmil		>	–
дечја наруквица с прапорчићима	čenāčil			أ
снаха	čenna			
јеси ли (f)	čennič			
као (да)	čenne			
испружити	čiheb – yičheb			–
чоха, чоја	čōḥ			
пустиња; поље, ледина	čōl, pl. čwāl			
разбој	čōma (?)			
пећи, опећи	čawwa – yčewwi		>	–
ускочити, бућнути	čeyyet – yčeyyit			–
сасути, спаковати у кесу	čeyyes – yčeyyis			–
кеса, врећица, врећа	čīs, pl. čyās		>	
јер, пошто; расположење, воља	čiēf			>
цигарета	čīgāra, pl. čīgāyir			اره
јер, пошто, зато што	čeyye			
ḥ				
الحرف (ح)				
одгонетач	ḥazūr			
кисело (поврће, сок, чај итд.)	ḥamuḍ			حامض
ткач	ḥayič, pl. ḥuyyāč		>	
љубити, целивати	ḥabb – yḥabb			– يجب
зрно, зрнце	ḥabbāya			
затвор, тамница, „ћорка“	ḥabushāna			
испричајој све по реду	ḥčālhe bi-l-ḥiēt wi-l-ubra			الها بالخيط والابرة
ту има нешто	ḥčāya mū ḥāliya			
гривна на нози; накит	ḥiğil, pl. ḥğāl, ahğāl			
говорити, /ис/причати	ḥiča – yiḥči		>	– ي
исприча /своју/ причу све како је и било	ḥiča qušta bima unzilet			
испод	ḥidir			
разбојник, лопов	ḥarāmi, pl. ḥarāmiyya			
запалити, спалити	ḥarag – yiḥrag		>	– يحرك
жена	ḥurma, ḥuremma			
глас	ḥess, ḥiss			
беземљаш	ḥsāwi			
бројити (новац)	ḥisab – yiḥsib, yuḥsub			– يحسب

пробудити; дозвати	ħasses – yħassis	- يحسس هـ
спољња, већа пелена	ħađīna	
срећковић	ħziēzān	
копати (рупу и сл.)	ħufar – yīħ fur	- يحفر
мрзети	ħigad – yihgad, yuħgud	> - يـ
видар	ħakama < sg. ħakīm	
противвредност, цена	ħagga	+ >
раз/д/решити; отићи; оставити	ħall-yħill	- يحل
омилити коме	ħila b- ^ʿ ayna	
стадо, благо	ħallāl	
награда, бакшиш	ħalāwa	
нека је благословено	ħallet (elif) bereka	( )
помаћи, померити	ħalħal – yħalħal, yħalħul	- يحلحل
звекир: алка и метални подметак	ħuluq; ṭabaq	
леп, фин, сладак	ħilu	
заова; ташта	ħamā, ħama	حماة، حمه
пустиња	ħmād	حماد
наруменети	ħammar – yħammir	حمر – يحمر
црвена	ħamra	حمرة
златни караш (?)	el-ħumri	حمرية: الحمري
младинска ношевина	ħamlat ^ʿ arūs	حملة عروس
власница хамама	ħamamčiyya	حمم
грло; брада (део лица)	ħunič	>
пшеница	ħunṭa	
одећа (Мос.)	ħwās, iħwās	
ситнице, стварчице	ħwāyiġ, sg. ħaġa	
кућа; кућно двориште (затворено)	ħōš, pl. ħwāš, ħīšān	
бубац; вољка	ħōš ǰa	
снага; снажно (<i>adv.</i>)	ħel	
ħ		الحرف (خ)
госпођ/иц/а, дама, отмена жена	ħātūn	
лењ, туњав	ħārim	
окретати; спуштати се (мрак)	ħāt – yħūt	- يحوط
ради, да би, за љубав	ħāṭir	
жеља, воља, љубав	ħāṭir	
творца, овде: онај који је створи	ħālič: il-ħaličhe	> :
госпођа (удата)	ħānim, pl. ħwānim	خانم : خوانم
убрус, пешкир; фротир	ħāwlī	خاولي
бедник, јадник, очајник	ħāyib	
смрдљив	ħāyis	
уплашен	ħāyif	>
слез	ħubbāz	
танке лепиње, арапски хлеб	ħubuz rgāg	
превртати, комешати, смуљати	ħubaš – yuħbuš	- يحبص
мешати, помешати	ħubaṭ – yuħbuṭ	- يحبط
излудети (кога)	ħabbal – yħabbul	- يحبل
сакрити се	ħtiba – yiħtibi	- يختبئ ب>

заклонити се, сакрити се	ḥitel – yḥtal, ḥutal – yuḥtul	– يَحْتَل
зет	ḥitin, pl. aḥtān	
скувати (чај)	ḥadder – yḥaddir	– يَحْدِر
развалити се, провалити се	ḥarr – yḥurr	– يَحْر
страћара, рушевина	ḥrāba	
онесвестити се	ḥirab – yḥrab, ḥurab – yuḥrub	– يَحْرِب
тећи вода на уста	ḥarret ruwwāla, pl. rewāwīl	
торбак	ḥaruġ	خَرْج
трошак, новац за трошак	ḥarġiyya	
звечкање; крцкање	ḥarḥaša	
грести, загребати	ḥarmaš – yḥarmuš	– يَحْرَمِش
говно, говна	ḥara	خَرِه
мити, прати	ḥisal – yḥisal	– يَحْسِل
мити, мити се	ḥassal – yḥassil	– يَحْسِل
ући	ḥašš – yḥušš	– يَحْش
бити мањи од маковог зрна	ḥašš bgamu ^c ġauza/ġōza	
свечарски колач с маслом	ḥištīnān	
газелчић	ḥašif	
накит	ḥišil	
гост	ḥuṭṭār, pl. ḥuṭṭāfir	خَطَاطِير
на твоју главу	ḥaṭṭetek bragabtek	
грехота; грешник, -ца, јадник, -ца	ḥaṭṭiyya	
гушити се	ḥufač – yuḥ fuč	– يَحْف
лупати, куцати, бити (срце, било)	ḥufag – yuḥ fug	– يَحْفَك
ослобођење	ḥlāš	خِلَاص
пошто, након	ḥlāfma	
завршити, довршити; спасти	ḥallaš – yḥallaš	– يَحْلِصُ مِنْ ؛ ه مِنْ
људи, свет	ḥulq, ḥulug	
пуки, -а, -о, тек, само, једно, једино	ḥulg, ḥulug	
снага, воља	ḥulug	
пустити да, учинити да; напустити	ḥalla – yḥalli	– يَحْلِي ه
не испунити жељу	ḥalla ḥaṭira	
крете	ḥalla derba	
оставити кога на цедилу	ḥalla wučča bārid	
хајде да, дај да, пусти, -мо, -те	ḥalli, ḥallī	
обићи, видети кога (?)	ḥamm – yḥumm	– يَحْم
буљити, забленути се	ḥanzar – yḥanzir	– يَحْنَزِر
ћугати, мучати	ḥines – yḥ nes, ḥunas – yuḥnus	– يَحْنَس
бубашвабица	ḥunfusāna	
загрцнути се од плача	ḥinegta-l-‘abra	تِه الْعِبْرَة
дакле, дабоме, наравно	ḥō	
браћа	ḥuwwān	
добар, -а, -о, ваљан	ḥōš	
добра ствар, добро смишљено	ḥōš ḥčāya	
плашити; бити страшан (<i>impf. = adj.</i>)	ḥawwaf – yḥawwuf	– يَحْوَف
братство; побратимство	ḥuwwa	خَوْه
до детаља (досл.: до у кончић)	ḥwiēt: bḥwiēṭhe	خَوَيْطُ: بِخَوَيْطِهَا
брат/е/ (мој)	ḥūya	

задах, воњ	ḥyās		
сенка	ḥayāl		
коњаници	ḥyāla		
бирати, изабрати	ḥayyer – yḥayyir		خير – يخير
сестрица, сека	ḥayya		
		d	الحرف (د)
ево где (<i>cum impf.</i>); та, ама (<i>cum imp.</i>)	da, de		:
побогу брате; молим ти се; и сл.	dād: lek dād		–
окренути; обављати, испуњавати	dār – ydīr		–
пазити, неговати, лепо поступати	dāra – ydāri		–
нагазити, притиснути ногом	dās – yidūs		–
договорити се; одредити се	dāneš – ydāniš	ه؛ ل	–
одмила блиској особи (<i>vok., f., m.</i>)	dāh, dāyī		داه، دايي
лечити, извидати	dāwa – ydāwi		–
дадиља, дојиља; гувернанта	dāya, pl. –āt		
около наоколо, свуд око	dāyir medāyir		
средити, уредити	debber – ydebbur		–
спасавај! Помагај! (<i>f.</i>)	debrīni		دبريني
увлачити се, упузавати	debba – ydebba		دبي – يدبي ب
гурнути, потурити, подметнути	dīḥas – yidḥis		–
погледати	daḥaq – yidḥaq	>	–
свести се с младом (младожења)	daḥal – yudḥul	( )	–
хајде да, та пусти, -мо, -те	daḥalli		+ >
уточиште од крвне освете	dahīl dem		
бисер; зрно бисера	durr; dura		در؛ دره
степеник	drāḡ		دراج
рука, подлактица	ḡerʿān, sg. drāʿ		
пут без повратка	derub is-šadd mā redd		
уличица, сокак	derbūna, pl. derābīn		
туга, патња, бол, дерт	derd, derid		
гунђати	derdem – yderdum		–
препирати се	direm – yidram, duram – yudrum		–
послати, слати	dezz – ydizz		–
послати, слати	dezz – ydizz		–
бакрач, котлић	dast, dist, pl. dsūt		
сплетка	desīsa, pl. desāyis		
ући	dešš – ydišš		–
диждаша: хаљина, махом мушка	dišdāša, pl. dešādīš		
помолити се (за)	daʿā – yidʿi		–
утоплити	difa – yidfi		دفي – يدفي ه
куцати, ударати, лупати	degg – yidugg		–
цезва	della, pl. delal, delālī, dellāl		دل، دلالي، دلالت
мазити, миловати, волети	dellel – ydellil		–
напутити (кога), објаснити где је	della – ydelli		دلي، دله – يدلي ه على
таламбас	dummāma, pl. –āt		
крв	dimāya		
гунђати	demdem – ydemdim		–

чиода	denbūs, pl. denābīs	
погнути главу, поникнути	dinneḡ – ydenniḡ	–
спуштати; размазати	dendel – ydendil	–
глупачица, глупавуша	dunfusāna	
поникнути, погнути главу	denger – ydengir	–
приблизити, нагнати близу	denna – ydenni	دنى – يدني
једва, тешко	dūb, dōb: yā dūb, yā dōb	:
лек	duwa, duwa, pl. duwāyāt	دوة ، دوه
вртоглавица, мука, несвестица	dauḥa, dōḥa	
тражити, трагати, изналазити	dawwar – ydawwur	–
други пут, наново	dōrtiḷuḥ, dourtiluḥ	
ногоступ, бињекташ; брвно, талпа	dausa, dōsa	
душек	dūšeg, pl. dwāšig	
тетурати	dawleč – ydawlič	–
пуњено поврће; сармица	dōlma	
увек, стално	daum, dōm	
заувек	dōm id-dehr	
мање или више	dūn... ezwed	...
разлегати се, одзвањати	dawwa – ydawwi	–
одјек, громак звук	dawi, dawī	
хајд’-хајд’ (?)	dey-dey (?)	
петао	dīč	
начин, поступак	dīdān, diēdān	
белило и руменило за образе	deyram	
крај, страна	diēra, pl. diyar	ديره
дојка, сиса	diēs, pl. dyūs	
див	dīew, pl. diēwāt, diēwīn f. diēwa	
d		
الحرف (د)		
нестати (као зрно соли у води)	dāb miṭil faṣṣ milah	
бацити, одбацити	debb – ydibb	–
закла га као жртву Богу	dībaḥḥa liwučč iḷ-ḷah	ذبحه لو
бацити све на коцку	debhe ‘al-ṣāḫūr	ذبحها على طاور >
животиња за клање	debḥa, pl. dbāyḥ	ذبحه ذباور
ове, ови (махом за двојину)	denni	ذني
они (<i>dem. Pron.</i>)	dōlāk	
они (<i>dem. Pron.</i>)	dōle	
вук	dyāba	
та, те (<i>dem. Pron.</i>)	dīč	
једном давно био, -ла, -ло	dīč me dīč	
r		
الحرف (ر)		
поврати му се снага	rāsa riḡa‘ qawi	
ићи	rāḥ – yrūḥ	راح – يروح
оде својим путем	rāḥ bhāl sbīla	راح بحال سبيله
хтети, желети	rād – yrīd	–
жеља	rāda	
наранца (некалемљена)	rāring	

ниша; отвор, враташца	rāzūna		
шамар	rāšdi, račdi		
друговати, дружити се с	rāfeč – yrāfič		–
показ/ив/ати	rāwa – yrāwi		–
сочан, једар	rāwi		
дружина	rbā ^c		
тор, обор	rubḏa		
братство, клан; дружина	rabu ^c		
вез/ив/ати (чвор)	rabba ^c – yrabbu ^c		–
човек, мушкарац	riḡḡāl, pl. reḡḡāḡīl, reyāḡīl		
достојанствен, угледан човек	riḡḡāl mu ^c teber		رجال معتبر
вратити се; поново што учинити	riḡa ^c – yirḡa ^c		–
муж	reḡīl		
умрети, отићи на искупљење (Богу)	raḡal fidwa		رحل فدوه
жрвањ	rḡayya, pl. erḡiya		
поново се замисли	redd ṡifan		
понављати	redded – yreddid		–
повратак; опетовање	redda		رده
понос, гордост	rezāna		
лош, рђав; тврдица	rizzīl		
спорост, полаганост	resil		
поводац, улар	rašma, pl. rišam		رشمه
ударити чифте (коњ и сл.)	rufas – yurfus		–
врат	ragaba, rugba		
ољуштити	riḡeš – yirḡeš, rugaš – yurguš	>	–
игра, плес, игранка	raguṡ		
надиграти, „потопити“ кога	raggaṡ – yraggus		–
надати се за, појурити за	rugad – yurguḏ		ض – ض
крпити, закрпити	regga ^c – yregga ^c		–
закрпа	rug ^c a, pl. ruga ^c		
попети се, узјахати	riḡa – yirḡa		–
лубенице	regi, sg. reggiya		
лимени женски несесер за хамам	reggiya		
боја; врста, сорта	reneg, pl. arnāḡ		
душа му у носу	rūḡḡa wāṡla-l-ḡaṡima		
доручак	ryūḡ		
z			
الحرف (ز)			
официр	zāḡuṡ, pl. zuḡḡāṡ		
помаћи, померити	zāḡ – yziḡ		زاح –
хлеб; попудбина, брашњеник	zād		
змијска рупа, лога	zāḡūr		
бацити; пустити, спустити	zett – yzitt		–
мучан, незгодан, тежак	zaḡam		
отвор, пробијено место	zuruf		
бушити, провртети	zuref – yuzruf		–
арсеник, мишомор	zernīḡ		
грдити, ружити	zira – yizri		–

деца	zġār	زغار
мали; млад	zġayr, zġayyir	زغير
сватови; свадбари	zuffāf, pl. zwāff	
мрс	zufār	
човек, људи	zelema, pl. zelem	زلم
магарац	zmāl	
богатство, богаштина	zengena	
богаташ	zengīn, pl. zenāgīn	
додијати, досадити, бити сит чега/кога	zihag – yizhag	–
блистати; уносити се	ziha – yizhi	–
двапут	zōġ, zauġ	زوج
тешко, мучно, назор	zōr	
повраћати, избљувати	zawwa ^c – yzawwu ^c	–
украсити, удесити, нађинђити	zawwag – yzawwug	–
тепих	zūliyya, pl. zuwāli	زوالي
угао, кут	zuwya, zawya	
крагна, оковратник	ziyāġ	
надметати се (при куповини)	zeyyed – yzeyyid	–
затегнути	zeyyer – yzeyyir	–
оковратник	ziēġ	
лепо, добро	ziēn	
бријати; бријати се	zeyyen – yzeyyin; zeyyen-yzzeyyen	–
s		الحرف (س)
оставити, препустити	sāb – ysīb	–
поток; вада за наводњавање	sāčiya, pl. swāči	
у колико сати; колико је сати	sā ^a biēš	
гонити, терати	sāġ – yisūġ	–
поток; вада за наводњавање	sāġiya, pl. swāġi	
прича, приповетка	sālīfe, pl. suwālīf	
прича, приповест	sālūfa, pl. suwālīf	
коњушар, сеиз	sāyis	
седмица, недеља; краће време	sibba, subba	
купање	sibiḥ	
купати се, мити се	sibaḥ – yisbaḥ	–
окупати	sebbah – ysebbiḥ	–
шминка	sibdāġ, sibdāt	سبداج
седам дана	seb ^a tiyyām	>
претећи, престићи	sibag – yisbag, yusbug	–
седмица, недеља	subū ^c , pl. asābī ^c	
ојадити, тлачити	siba – yisbi	سي – يسي ه
дрво (Мос.)	siġġa, siġra	>
нож	siččīne – siččācīn	
чаробњак; вилењак	shār	
стругати; овде: вући ноге	siḥal – yishal (biġla)	–
мрвити, дробити	siḥan – yishan	–
вући, повлачити	saḥwal – yisaḥwul	–
затворити (врата, прозор)	sedd – ysidd, yisudd	–

попети се (?)	sider – yisdar (?)	–
узвишење (?)	sidra	سدره
мотовило (?); фењер (?)	sirbis (?)	–
мотати пређу (?); палити фењер (?)	sirbes – yserbus	–
прогутати	siraṭ – yisruṭ, suraṭ – yusruṭ	–
ред (кад се што чека)	sira, pl. siyar, sirāt	سره سير،
ређати, поређати	siṭar – yiṣṭur	–
салаува (митска неман)	saʿluwwa, pl. suʿāli	سعالی
глачати; дотеривати	siqal – yisqal	–
водоноша, сакација	siqa, saqa, pl. sqāqi	–
пут, правац	sikkān	–
точило, одакле точи	siḡa	>
плафон, строп	saguf, pl. sgūf	–
стрелац (добар)	sugmāni	حاني
столица; клупа	skamli, skemli	–
налити, полити; наточити	siḡa – yiḡi	–
салаува (митска неман)	saʿuwwa, pl. suʿāli	> سلعوه
исприча	slūf	=
софра	smāṭ, pl. –āt	سماط
баца, отвор у плафону	simāya	سمايه
риба	simeč, pl. asmak, sg. simča	سم سمات، أسماك
прати посуђе	simaṭ – yusmuṭ	– سمط
послушати	sima ^c – yisma ^c	– سمع
небо	sema	سمه، سما
мучати, ћутати	sunat – yusnuṭ	> –
зло, злоба	suw	–
наруквица (Мос.)	swāḡ	>
набављати, куповати	sawwag – ysawwug	–
причати, испричати	sūlif – yswālif, sōlif – ysōlif	–
исприча joj (своју) причу	sūlifilhe sālifṭa	–
учинити исто	sawwa nefīs swāya	سوه نفس سواية
заједно	suwa	سوه، سوى
чинити, учинити	sawwa – ysawwi	–
начини се болесна	sawwi rūḥič merīḏa	–
учини добро (дело)	sawwi ziēn	–
обичај; мираз	siyāḡ, pl. siyāḡāt	–
посећивати (се)	seyyer – yseyyir	سير – يسير
магацин, складиште	sīf	–
š		
الحرف (ش)		
шта ти се десило	šegāk	–
сплав	šāša	–
видети	šāf – yišūf	–
решити проблем	šāf šurat ḡal	–
узети; помаћи; носити, понети	šāl – yšāl	–
дићи нос	šāl ḡašim	–
шамски, дамаски	šāmlī	–
поглавар трговачког еснафа	šāhbandar	–

новчић (ирански)	šāhiya				
дошапнути	šāwar – yšāwur			–	
старац	šāyib				
прозор	šubbāč, pl. šbābīč				
мрежа	šbāča				
мрежа	šibča				
загрлити	šubbak – yišubbuk			–	
загрлити	šubek – yušbuk			–	
шта ти је (<i>f.</i>)	šbīč				
шта ти је, шта је с тобом (<i>m.</i>)	šbīk				
заповедај – која ти је жеља!?	šubbiēk lubbiēk				
шта желиш; што год зажелиш	š/i/trīd			شترید	
пећ, фуруна	šgār				
причврстити	šiččēh – yšeččēh			–	
шта је било с њим	šhallaṭa				
шејх, главар, кнез („шеик“)	šeḥ			>	
шибица	šihāṭa, šahhāṭa				
шта ћу изгубити	šaḥsar	+	>		
везати, свезати, причврстити	šedd – yšidd			–	
кита, букет	šedda				
повезивати, превијати	šedšed – yšedšid			–	
чему, зашто	šdaʿwa			شدهوه	
куповина	širāya				
бокал, крчаг	šerba				
трчати, јурити	šired – yišred			–	
оцрнити кога	šerra ʿal-ḥabul			شره علحبل	
трака, врпца	šerāyit				
појило, перило (на реци)	šerīʿa				
колико је тај висок!	štu lāta				
длака, влас	šarāya, pl. šarāyāt			–	
шта имаш	šʿandič				
зидарија	šuḡul il-binya				
орма; покровац (коњски)	šiff				
колико	šgedd	> أي شيء قده	+	>	
шећер	šeker				
плава, плав (за косу)	šagra, ašgar			ره،	
смешног изгледа	šekilhe ydaḥḥik				
шта је, шта има, шта бива	šaku				
шта се збива, шта је	šaku māku				
јегуља (?)	šelič				
шта ћеш (<i>f.</i>) с њим	šleč bī	+ لك	+	>	
ишчупати, откинути	šilaʿ – yišlaʿ			–	
обнажити	šilleh – yšelleh			–	
како	šlōn		+	+	>
како си (<i>f.</i>)	šlōn kiēfič				
како си (<i>f.</i>)	šlōnič				
скут, пеш	šilīl, pl. ešilla				
откуд знам	šmedrīni			> شمدريني	

бацити, избацити, истурити	šumer – yušmur		شمر –
навалити (досл.: навоштити конац)	šimma ^c il-ħiēṭ		شمع الخيط
шта је то	šinhiiya	+ + +	>
Шта се десило, што ми не говориш!?	šinu il-qaḏ ^f ya metgulli?		
уздахнути; одахнути	šihag – yišhag		–
шта	šū		
хркати	šōḥar – yšōḥar		–
показати	šawwaf – yšawwuf		–
појава, призор	šōfa, šaufa		
жеља, чежња	šōg, pl. ašwāg		
мало, малчице	šweyya		
мало по мало	šwey šweyya		
шта ти прича? (за.ф.)	šī ḥāčič		
разбој	šyāš		
шта да каже	šyihči	يُح +	>
пуњен плави патлиџан у сосу	šīēḥ maḥši		شيخ محشى
шипка	šīš, pl. ašyāš, šyāš		
ругобан, наказан	šeyyin, šīēn		
	§		الحرف (ص)
погодити, повредити, снаћи	šāḇ – yšīb	>	–
повикати, викнути	šāḥ – yšāḥ		صاح –
спријатељити се с ким	šādeč – yšādič		–
побеснети, разљуити се	šar ʿašabi		صار عصبى
нетакнут, исправан	šāg selīm		
занемети, замукнути муком	šamūt lāmūt	>	
осванути, устати ујутру	šabbah – yšabbuh		–
сланача, слана земља	šabuḥ		
прича, догодовштина (Мос.)	šhaba		
довести, навести	šahḥar – yšahḥir		–
коза (општи појам)	šahil, pl. šḥīl		
коза, козица	šhiēla		
истина, збиља	šudug		
пријатељ	šadīč		
кеса (за новац)	šurra, šura		
кровна тераса	šataḥ, pl. šṭūḥ, aštuh		صطوح، أصطح >
изређати, обредити	šaff – yišuff		–
разбистрити се, доћи к себи	šifat ruḥa: šifa – yišfa, yišfi	–	:
страна	šafḥa, pl. –āt		
бакар; месинг	šufar		
велика бакарна синија	šufrīya		
ређати, слагати	šaffat – yšaffut		–
пљеснути, запљескати	šifag – yišfag, yuš fug		–
пљескати рукама	šaffag – yšaffug		–
мислити, замислити се	šifen – yišfan, yuš fun		–
истина, збиља	šugud		>
соко	šagur, pl. šgūr		
врућина, жега, припека	šlāya		

султан	şuġtān	>	
ћутке, немо	şaNtāwi		
глас као из бунара	şautha ŧamis ib-bīr		صوته طامس ابير
кривица, грешка	şōċ, pl. şwāċ		
решење	şurat ħal		
глас; звук	şōt, pl. ašwāt	>	
поклон	şauga		صوغة
друшкан, другар	şwiēhib		صويجها
ловац, + риболовац	şayyād, pl. şayāyīd, şayyādīn		
ловина	şayda, şida		
буди	şir, tşīr		صير، تصير
глас, углед	şieġ	>	
ḍ		الحرف (ض)	
полиција	ḍabfīya		
досадити, смучити се	ḍağ – yiḍūğ	>	ضاج – يضوج
окусити, кусати	ḍāg – yiḍūg	>	–
стиснути се, стегнути се; тиштати	ḍāg – yḍīg	>	–
чезнути (досл.: стегло се грло)	ḍāg ħulga		
преварити, „прећи“	ḍiħak ʿala		
алеписки аршин (варање на мери)	ḍirāʿ il-ħalebli		
гатати у песку	ḍurab taħat remul		ضرب تحت رمل
мерити	ḍiraʿ – yiḍraʿ		–
повезати рану (?)	ḍira – yiḍri (darra-yḍarri?)		–
иноча, друга жена (уз жену)	ḍarīċa, pl. ḍarāyiċ		
нокат	ḍufur, pl. aḍāfir		أضافير
остати; потрајати	ḍall – yiḍīll	>	–
скупити, савити; сакрити	ḍamm – yiḍumm		–
светло; светлост	ḍuwa, pl. aḍwā		ضوه
светлети, сијати	ḍiwa – yiḍwi		–
ṭ		الحرف (ط)	
лечити, видати	ṭab – yṭīb		–
црепуља	ṭabug		
опека, цигла	ṭabūg, pl. ṭawābīg		
пасти, испасти	ṭāħ – yṭīħ		طاح –
обезумити се	ṭar ʿaqla		
тазе, свеж	ṭaze		طازه
шоља, чинијица	ṭasa		
приказати се коме (приказа)	ṭaf – yiṭūf		–
моћи, узмоћи, успети (Мос.)	ṭaq – yṭīq		–
тег	ṭāg raħa		
лековит, добар за здравље	ṭayib		
који плива, плута по води	ṭayif		
ући	ṭabb – yiṭubb		–
унети, увести	ṭabbab – yṭabbib		–
сечиво; секира	ṭabur		طبر
сећи, посећи, ударити сечивом	ṭubar – yuṭbur		طبر – يطبر

тапшати (по рамену)	ṭabṭab – yṭabṭub	–
тањир; пладањ	ṭabag	
прислонити (се), пристати	ṭubag – yuṭṭug	–
лупити, треснути	ṭaḥḥ – yuṭuḥḥ	–
пуче му пред очима	ṭaḥḥet ʿanda-li-ḥčāya	
откинути (главу); пући (зора); (?)	ṭarr – yuṭurr	( ) –
пре но што ће пући зора	ṭarr: gabulma yuṭurr il-feğir	:
невоља, беда	ṭirğāʿ, ṭurgāʿ, pl. ṭarāğīʿ	
марва	ṭaruš, pl. ṭrūš	
пут (као: једанпут, трикрат и сл.)	ṭarša	
туршија	ṭurši	
бабускера	ṭurtumīs, ṭurtubīs	
крај града	ṭaref, pl. aṭrāf	
тераса, трем	ṭarma, pl. ṭuram, ṭarmāt	
хвалити	ṭura – yuṭri	–
пут	ṭarīč, pl. ṭarāyič	
сејати; посути	ṭašš – yuṭušš	–
корито; наћве	ṭašit	
помислити, замислити	ṭsawwar – yuṭšawwar	–
препунити, преливати; бити озго	ṭufah – yuṭfuh	–
скочити	ṭufar – yuṭfur	–
пући, распући се; опалити	ṭagg – yuṭugg	( ) –
куц/к/ати, клапарати; лупати (срце)	ṭagtag – ytagtug	–
захтев	ṭulba	
изићи	ṭilaʿ – yuṭilaʿ	–
извадити	ṭallaʿ – yuṭalliʿ	–
отарасити, курталисати се, „откачити“	ṭilag – yuṭlug	–
труд (о порођају)	ṭalga, pl. –āt	
трудови	ṭlūga, pl. ṭlāyig	
јагње годишњаче	ṭalī hirfi	طلى هريفي
гар, чађ (?)	ṭumāmī	
потонути, упасти, уронити; нестати	ṭumas – yuṭmus	–
жигосати	ṭimağ – yuṭmağ, ṭumağ – yuṭmuğ	–
умирити, успокојити	ṭamman – yṭammin	–
извидати	ṭayyeb – yṭayyib	
доброта	ṭib	
спустити, скинути, оборити	ṭayyah – yṭayyah	–
приказа, сабласт	ṭayf, ṭeyf	
нека глина за прање косе	ṭin ḥāwa	
	ʿAyn	الحرف (ع)
поновити, опет учинити (<i>cum verb.</i>)	ʿād	
онда одоше	ʿād rāḥau	
него, већ, зар; онда	ʿād, f. ʿādi, pl. ʿādiēna	
мудрац, видовњак	ʿārifa	
заљубљен; љубавник	ʿāšig	
оставити, напустити	ʿāf – yʿūf	–
нероткиња	ʿāgir	

изненада, неопазнице	ʕal-ǧafla		
на под, на тле	ʕalgāʕ		
због; ради	ʕal-mōd, ʕala mūd		
помоћи	ʕān – yʕīn		–
четвртак (новчић од 4 гроша)	ʕāna		
враћати се	ʕāwed – yʕāwud		–
породица, чељад	ʕāyila, pl. ʕawāyil		
гледати, посматрати	ʕāyen – yʕāyin	إلى ه	–
помисли, /у/чини му се	ʕabbāla	+	>
огртач, плашт	ʕabbāya		
стар, к. није нов	ʕatīg		
насумице	ʕatra bdeṭra		عشره بدثره
од слоноваче	ʕaǧǧān		
намазати, натрљати	ʕaččef – yʕaččif		–
поглавица, вођа групе бедуина	ʕaǧīd, pl. ʕaǧāyid		
баба, бабица	ʕaǧayyiz		
код, у	ʕid		
дођи к себи, освести се, опамети се	ʕadli bedli		عدلى بدلى
мужјак црне, крупне змије	ʕirbīd, ʕirbidd, ʕirbadd		
трн	ʕariǧ		عرج
не познавати се међусобно	ʕirfa wilfa		
капица налик на кече	ʕaraqčīn		
жбун	ʕirg		
зној	ʕarag		
ђумбир	ʕirg il-ḥārr		
свађа; туча	ʕarka		
затворити (дућан и сл.)	ʕazzel – yʕazzil		–
позив на славље, гозбу; гозба	ʕazīma, pl. ʕazāyim		عزيمه عزائم
дружба, дружење	ʕišra		
заљубити се	ʕišag – yiʕšag, ʕušag – yuʕšug		–
вечера	ʕaša		
вечера (Мос.)	ʕišwī, ʕišwe		عشوه
штап; прут	ʕasāya		
повој, трака за повијање ногу	ʕišba		
дати (Мос.)	ʕaṭṭa – yʕaṭṭi		–
зачинија, травар	ʕaṭṭār, pl. ʕaṭāṭīr, ʕaṭṭārīn		عطاير، عطارين
натаћи, набацити, навући	ʕītar – yiʕītar, ʕūtar – yuʕītur		–
наздравље! браво!	ʕafya ʕaliēk		( )
несхватљив	ʕaqil mešāyila		>
по, после	ʕugub, ʕagub		
прекосутра	ʕugubbāčir		
прекосутра	ʕugba		
сокак, уличица	ʕagīd, pl. ʕugūd		
сацак, треножац за огњиште	ʕagda		ده، ع
шкорпија	ʕagraba		
учени људи, научници	ʕilām		
гума (смола) за жвакање	ʕilič		
жвакати	ʕilač – yiʕlič		–

обесити, окачити	ʕalleg – yʕallig	>	–
на (и др. разни предлози)	ʕala, ʕala		
ала би било лепо да ми имамо	ʕalwā lō ʕān ʕidna		
ала би било добро	ʕalwāh		علواه
потпуно, савршено	ʕala erbaʕa wiʕšrīn ḥabbāya		٢٤
бедно, у беди	ʕala bisāt il-fagur		
среће ти, забога	ʕala baḥtek		على بختك
натенане; ногу пред ногу	ʕala resilhe		
драге воље, врло радо	ʕala ʕaynī wi rāsi		على عيني وعلى راسي
полако!	ʕala kiēfek		
тако, овако, на тај начин	ʕala he-l-ḥeṭṭa		
све као – сад ће доћи	ʕala hessa yiḡi		على هسا يجي
тако како се затекао	ʕala waḍuw	>	
зобница	ʕiliēča		
на кога	ʕaliēymen	>	
на њему и сл. (Мос.)	ʕalēino		
физички посао; радници	ʕamāla		
дела	ʕamāyil		
куку, леле, и-ју	ʕūʕ		
заповедај, ево ме!	ʕaunek, ʕōnek		
тег	ʕiyār		
породица	ʕayāl		
жива	ʕāyša	>	عائشة
средства за живот, хлеб	ʕēša		
вриштати	ʕayyaṭ – yʕayyaṭ		–
вриска, кукњава	ʕēṭa, pl. ʕiyaṭ		
кукурику	ʕū... ʕū		..
висок (Мос.)	ʕēlī	>	
показати	ʕayyen – yʕayyin		–
тврдица, циција	ʕayna ḍayyič		
очи моје, душо и сл.	ʕaynī, ʕuyūni		عيوني، عيني
		ġ	
		الحرف (غ)	
тамо	ġādi, ġādī		غاد، غادي
рупа, пукотина (?)	ġār		غار
преварити, улучити кад не гледа	ġāfel – yġāfil		– غافل
одвратити, одговорити (Мос.)	ġadd – yiġudd	>	– غد
ручак	ġada		غده
постаде као, дође као	ġida miṭil		غده مثل
језеро, језерце, већа бара; рибњак	ġdīr		غدير
ствари, опрема; покућство; роба	ġrād		غراض
утопити се	ġirag – yiġrag, ġurag – yuġrug	>	غرك – غرق
бедуини пљачкаши	ġazu		غزو
показати	ġaššaʕ – yġaššaʕ	>	– غشع
видети, угледати (Мос.)	ġišaʕ – yiġšaʕ	>	– غشع
ронити, гњурати	ġaṭṭ – yiġuṭṭ		– غط
задремати; утонуту у сан	ġifa – yiġ fa		– غفي
док трепнеш, у трену ока	ġammid fettih		غمض فتح

дубок	ġamīč	غمي > غمق	
преварити, улучити трен непажње (Мос.)	ġēfel – yġēfil	غيفل –	
	f	الحرف (ف)	
ући	fāt – yifūt		–
доћи к себи, пренути се	fāh – yifūh		–
разрогачити очи	fākk ʿayna		
који пролази	fāyit		
доцкан	fāyit wakit		
врачар, гатар	fettāh fāl	فتاح فاليه	فتاح فال
отворити	fiteš – yifteš		–
отвор, поцепотина	feteg, pl. ftūg		
посекотина, прслина	fečeh		
изненада	feġʿa		
патак	fahaI baṭṭ		
нешто, штогод; иста ствар	fed šī		
неодр. члан: један, неки; исти, једнак	fed, ferd		
вртети главом	ferr b-rāsa		
растанак, раздвајање	firāg		
круг, обилазак око	ferra		
једна (у пару: папуча, минђуша итд.)	ferda		
коњ зеленко, зекан	feres haḍriya		
трљати, трети	ferrek – yferrik		–
удељивати	ferreg – yferrig		–
група (бедуина)	ferič, pl. firač		
младунче	friēh, pl. -āt		
грозд, гранчица с плодовима	fešga pl. fešag, fešgāt		
испразнити се; престати	faḍa – yifḍi		–
недела	faʿāyil		
повалити; урадити (joj) оно	fīʿal wiyyāha		
развезати, расклопити	fekk – yfukk		–
пустити на слободу	fekk haI sbīla		
поразговарати с ким	fekk hači wiya		
сиромаштина, беда	fagur		
расути	fell – yfill		–
вртлар; сељак, ратар	fellāh, pl. felālīh		فلاح
откачити се, отпуцити се; испустити	fellet – yfellit	( )	–
филс, новчић; <i>pl.</i> : новац	fīlis, pl. flūs		
бибер	fliēfil		
паприка (овде: алева)	fliēfle		
финџан, шољица	fīngāl, pl. fenāġl		
прођи (<i>m., f.</i>)	fūt/fūti, fūtī		فوتي، فوتي
узварити, прокувати	fawwar – yfawwur		–
горе, изнад; врх, поврх	fōg		
	q	الحرف (ق)	
зар да, зар мислиш да	qābil		
одело (западњачко)	qāt, pl. qūt, qōt		

преби/ја/ти (кога)	qitel – yiqtil, yuqtul		–
јад, потиштеност	qaḥar		
накнада за долазак	qademiya	( )	
читање	qrāya		
читање (тј. да га чита, Мос.)	qrāyto		>
Куран; магијски запис, амулет	qurʿān		
кревет (с великим застраницама)	qaryōla		
судбина, што је суђено	qisma wi naṣīb		
завитлавати; обманути	qašmar – yqašmur		–
суво грожђе	qišmiš		
пара, новчић	qišyī, qišye		
урме (Мос.)	qaṣab		
део, уломак	qašma		
ђерђеф	qušnāʿ		
судбина, Божија воља, виша сила	qaḍā' u qader		
завршити, окончати штогод	qida – yiqdi		–
чантрати, звоцати, пребацивати	qiṭaʿ ʿaqla		
наместити, сместити (кога)	qaʿad – yqaʿid		–
беспослен, ко се излежава	qaʿid		
мноштво; гужва	qalabāluḡ		
жандармеријска станица	qulluḡ		
рече им	qallum		> قال لهم
обућа, ципела	qundura, pl. qanādir		
који седи, борави (Мос.)	qēʿid		
g			
الحرف (گ)			
узе да, управо, баш, -јући	ga		گی
водити	gād – yigūd	>	–
не дисати, замукнути	gāṭiʿ nefsa		
тло, земља; под	gāʿ		
рећи	gāl – yigūl	>	–
рекоше	gālau		
устати; стати чинити што	gām – yigūm	>	–
рече своје мужу (узе да каже)	gāmet dateg/u/lla ir-reḡlha		
опирати се	gāwam – ygāwum	>	–
дићи се, избити (граја, пламен итд.)	gebb – yigubb	>	–
испред, прекопуга	gbāl		
соба	gubba		
покопати, отерати у гроб	gubar – yugbur		بر – بره > قبر
ставити вео (жени)	gubaʿ– yugbuʿ	>	–
пре, раније	gabul		
пре но што	gabulma	+	>
носиљка	geḡāwa		جهاوه
величина (мера, број)	gedd		
испред, пред	giddām, guddām		
моћи; савладати	gider – yigdar	>	–
узети меру	gadder – ygaddir	>	–
шишати, потшишивати	gadd – yigudd	>	–

признати	garr – ygirr	>	–
рођаци	grāyib		
мешина	girba		
одати	giraš – yigruš	>	–
метални новац, грош	girš, pl. grūš		
уштинути	guraš – yugruš		رص ه > قرص
лепиња, сомунчић (облик диска)	gurša: guršat ħubuz		:
сажвакати, самлети	guraṭ – yugruṭ	>	–
тиква	gurʿa		
стругати	guraf – yugruf	>	–
пањ; клада	gurma, pl. guram		
рог	garun, pl. grūn, igriēnāt		
близак, к. је близу	grīb		
ћелава	greyʿa		>
поделити	gasseṃ – ygassim	>	–
цвоњак (досл: пара од милостиње)	gišāya		
љуска, кора	gišir, gišra, pl. gšūr		( )
обрстити, оплевити	gišwal – ygešwil		–
сећи, одсећи; одрезати	gašš – yigušš	>	–
трска	gašab, gašub		
чело	gašša		
узраст; вршњак	gušša: min guštek		:
прекршити; скривити	gašsar – ygāšsir	>	–
сломити се, прснути	gušaf – yugsu f	>	–
дељати	gašqaš – ygāšguš		–
витица, кика; перчин	gšlba, pl. gšāyib		
поклопити; узамчити	gaḏḏ – yigudḏ		ض – ض > قض
шака (нечега, за количину)	gaḏba	>	
проведе прву недељу (млада)	giḏati-s-sebʿa		
провести (време), протећи	giḏa – yigdi	>	–
учинити, извршити	giḏa – yigdi	>	–
гегуцати	gatt – yigutt	>	–
одсећи	gatt – yigutt	>	–
гетан (одлична врста речне рибе)	gettān, pl. geṭāfīn		
канути, капнути, покапати	giṭar – yigtar, guṭar – yugtur	>	–
откинути; одсећи	giṭaʿ – yigtaʿ	>	–
огрешити се, криво чинити коме	gaṭṭaʿ – yigattaʿ (?)	>	–
одредити, уговорити меџр	giṭaʿ mahr		
гегати се, гегуцати	gatgat – ygatgut		–
одсећи	giṭam – yigta m, guṭam – yugtu m	>	–
памук	gut/u/n		
од места до места	ga ^{cc} itšīla u ga ^{cc} iṭḥuṭta		مع الخطه
сести, седети	giʿad – yigʿud, guʿad – yugʿud	>	–
пробудити	ga ^{cc} ad – yga ^{cc} id		–
наместити, сместити (кога где)	ga ^{cc} ad – yga ^{cc} id		–
стати на мегдан	gaʿad rukba u nuš		
седељка	gaʿda, pl. gaʿdāt		عدده
прамен, чуперак	gaʿgūla		

огрлица	gellāda, pl. gelāyid		
преврнути; претворити	gileb – yiglab, gulab – yuglub	الى، >	–
срце	galb, pl. glūb		
рече им	gelhum, gellilhum		
унутрашња, мања пелена	gmāṭ		
шева	gambara		ميره
месец, луна	gumar		
месец од 14 дана (пун месец)	gumar abū erbaʿtaʿš		
месечина	gumariya		:
скочити, прескочити; ђипати	gumaz – yugmuz	>	–
мост	guNṭara, pl. ganaṭir		
јецати, грцати	gihed – yighad, yughud	>	–
кафа; кафециница	gahwa, pl. gahāwi		هوه
лук (оружје)	gōz		
реци; да кажемо, штоно се каже	gūl		
народ, људство	gaum, gōm, pl. (a)gwām		
врећа	gūniyya, pl. guwāni	واني	
силом, на силу	guwwa		وه >
кућна хаљина	giččellaḡ		
катран	giēr		ير
узе да се игра; баш се играо	gayilʿab		:
млади кајмак	giēmar		
		k	
		الحرف (ك)	
ко самостално зарађује	kāsib, pl. keseba		
мали ћуп за туршију	kāsa-ṭ-turši		
горд, охол	kāših		
скупљен, шћућурен	kāniš		
пазухо	kitir		کتير
убити	kitel – yiktil, yuktul	>	–
имати здраво за здраво	kuḡa merḡaba } tur. koʿa=velik		
кита, кићанка (?)	kerkūša, pl. kerākīš		
карамански, из Карамана	karamāni		كرماني
тешити, олакшати коме	kesser – ykessir		–
напрстак	keštebān		
викати „иш“; узвик „иш“	kešš – yikušš, ykišš; kišš		–
суво грожђе, фино	kišmiš		
накнада; цена; кирија	kerwa, pl. kera, kirā, kerwāt		كروه
закупљена земља, под кирију	keri		
лисице (оков за сужња)	kelepče		
вила, свилен конац (?)	kelebdān, gelebdān		
вила, свилен конац	kelebdōn		
све (f., Мос.)	kiltō	+ +	>
сваки час	kulsāʿ		
врло, веома	kulliš		
веома много	kulliš zāyid		
све	kiłši, kiłšī		
пегавац; жутица (?)	kelif		

опегавити; оболети од жутице (?)	kilef – yiklef	–
кад ти год буде тешко	kulma iḏḏīg bīk id-dinya	
кад год ти буде каква невоља	kulma yḏīg bīk iz-zemān	
сви они	kilmen, kulmen	
свако се простире према губеру	kulmen ymedid ʿala tul giṭā	يمدد على طول غطاه
сви ми	kulna	
бити довољно	keffa – ykeffi	–
све што зажелиш	kul metrīdīna	كل متريدين
страшити; одбијати, сметати	ka ^{cc} a – yiku ^{cc}	–
тесто; колачи	kliēča	
шчепати, зграбити	kemmeš – ykemmiš	–
као да	kenne	
стукнути	kenn – ykinn	–
као да (Мос.)	ken	>
као да (он) (Мос.)	kenīnō	
мех	kōra	
као да је	kōn	
јер (? , Мос.)	kōy	
добар, леп (Мос.)	kwayis	
обрадovati се чему, допасти се што	keyyef – ykeyyif	–
	I	الحرف (ل)
ћеш, ћемо итд.	le	
нигде никог, ни живе душе	lā ān wi lā waddān	آن ولا ودان
њој, у ње (Мос.)	lā	> لها
нема ни почетка ни краја	lā ila rās wa lā ila asās	
небројено	lā tinḥasib	
блудети, лутати	lāb – yilūb	–
али	lāčīn	
зрео, доспео (за воће, дуг и др.)	lāḥig	
напола зрео	lāḥig ʿa-nuṣ	
морам наћи неко решење	lāzim ešūf lī sūrat ḥāl	لازم اشوف لي صورة حال
одговарати, бити саобразан	lāg – yilūg	> –
срести	lāga – ylāgi	> –
погнути главу	lāwi rugabta	
шћућурити се	libed – yilbed	–
глагољив	leblebān	
леп, блатни малтер	liben	لبن
своме оцу	lebū	+ + > لبوه
не остај	letibqa	>
не обраћај пажњу, не секирај се	letdīr il-bāl	
печити, ујести (змија); опећи	liḡa ^c – yilḡa ^c	–
икоме	laḥḥad	+ >
сустићи; стићи (за нешто)	liḥag – yilḥag	–
друга, ина	lūḥ, il-ūḥ	لح، الأ
учинићу што нико није	lesawwī swāya me šāyga	
труп; трупина; леш	lešša	
ударати се, грепсти лице	luṭam – ylaṭṭum	–

не	la ^c		
дирати (= покварити)	li ^c ab – yil ^c ab		–
онда, него; дакле	la ^c ad		
леже и заспа	leff rāsa u nām		
умотати, замотати; врдати	leflēf – yleflif		–
посетити, састати се с (?)	lifā – yilfi		–
обости (коња)	lugaz – yulguz		–
купити, зобати	ligaṭ – yilgaṭ	>	–
дограбити, дочепати	ligaf – yilgaf	>	–
залогај	lugma, pl. lugam		
леген, леђен (посуда за умивање)	ligen, pl. ilgūna, lgāna		
наћи	liga – yilgi, yilga	>	–
ниједна птица	le-ṭ-ṭayr		للطير
онима који су с њим	li-l-wiyyā	للوياء + + >	للوياء
скупљати, купити	lemm – yilimm, yilumm		لم –
њима	lum		لم > لهم
окуп, скуп	lemma		
ускупити, прикупити	lemlem – ylemlim		–
кад/а/ (<i>adv.</i>); док не	lummen		
својој мајци	lumma		+ + >
не би за мало, кадли...	lenne sa ^c a wa...		...
јер је (она)	lenha		
трудити се, запињати; ринтати	luhaṭ – yulhuṭ	لهث >	لهط –
сустао, преморен	lahtān		لهطان
породици, чељади (својој/твојој)	l-ahlek		+ > لهلك
прогутати; чалабрцнути	lihem – yilham		لهم –
или; да је (сам, смо, су итд.)	lō		
да сам остао сиромас	lō ḡāll ʿala faḡri		
или... или...	lō.... lō....		.... ( )
бисер	lwāya		
сам, без икога	liwaḡdi, lī-waḡdi		
збрка, хаос	lōṣ		لوص
бисер	lūlu		
кад ето ти, кадли ето, кад одједном	lewen		
нагнути се	liwa – yilwi		–
код њега, к њему (Мос.)	lī ʿando		لى عندو
до	lī		لى: من ذاك اليوم لى هاليوم
доле, надоле	līḡawwa		ليجوه
лира, златник	līra, pl. līrāt		ليره ليرات
зашто је не примећујеш?	liēš meddīrilha bāl		ليش مديرهه بال
зашто	liēš, lueš, luēš		
истрљати трљачом за купање	leyyef – yleyyif		–
горе, на врх	līfōḡ		
љубичаст, лила	līlāki		
ноћ уочи петка	liēlat il-ḡum ^c a		
бисер	līlu		
мени	līya		
до сад	līhessa		

докле (и за место и за време)	līwiēn	+ >
	m	الحرف (م)
не, није, неће и сл.	me	
онај који је узео; који узима	ma'ḥiḍ	
васпитана	ma'daba	
не престаје да га бије (Мос.)	ma tǧudd ʿalēynū tiqtīlū	>
небројено: бити избројан	me tinʿad: inʿadd – yinʿadd	– :
не изневерити глас	mā ʿeḍḍeb ḥaber	ذنب خبر
не да му се, не може да се помири с	me dayhilla	
чим, док год, кад је већ	mā ḥūl	
не брини	ma ʿalēyk	
немој ми се мешати (Мос.)	meʿalēyki minnī	ما عليكى منى
одмах	maʿaliēna, meʿaliēna	
једва дочекати, не издржати	ma ʿawal	
не хте му га продати (Мос.)	meqabel bāʿū hūwa	
није га појела	mā mākileta	
премре	māt ibdema	
не осећа укус; бљутов	māṣuḥ, māṣiḥ	
свирала; звиждаљка	māṣūl, pl. mwāṣīl	
мотор; моторњак	māṭōr, pl. mawāṭīr	مواطير
тањир; посуда	māʿūn, pl. mawāʿīn	
нема	mākuš	
јео, појео; обедовао	mākil	
нема, не постоји	māku	+ >
бадава, бескорисно	māku qaḥuḍ	ماكو قبض
сместа, спремно	mal ḥāḍir	
богат пребогат	māl wi-n-naḥīl ḥammāl	مال والنخل حمال
од ове године	mālt-is-sene	
од лане	mālt-il-ʿām	
његов, -а	māla, māla	
њен, -а, -о, -и	mālhe, mālethe	مالها، مالتها
немам снаге; нема ти воље	mā lī ḥulug	مالي حلك
покраден, опљачкан, похаран	mebyūg	
попудбина, храна за пут	mtāʿ	
не би ли ми је показала?	metrāwīnniyyāha	متراوينياها
не учиниш ли тако	metsawwīna haššekil	
замуцкивати, мутаво говорити	metmet – ymetmut	– يمتمت
разонођен, к. ужива, задовољан	mitwennis	
кротак, скроман, васпитан	mityedib	
као мало воде на длану	miṭli-l-mayy il-bi-ṣ-ṣīniya	
као што рекосмо	miṭīl meginna	>
бити са; к. је наспрам	mǧābil, mēābil	
превозници (чамције)	mečāriyya	>
улазни ходник куће	miǧāz māl il-biēt	مجاز
место	mučān, pl. mučānāt, emākin	
проливен, просут	mečbūb	
руку везаних наопако	mčettef	

невоља	mačraba	
богат	muhtešam	محتشم
не рече	meñiča	ع
нико	maħad	محد > +
чедна (девојка)	mħaššana	محسنة
припремила му	mħađđiretla	محضرتله > محضرة +
место где има дрва за ватру	maħtāb	محطاب
казна	maħkūmiyya	محكومية
сладак ли си	meħlāk	محلاك > +
слатка ли је	meħla	محله > +
луд, блесав	mħabbal	مخبل
гнојав	mħazzan	مخزن
израстао; озеленео	mħađđar	مخ
нашминкана (ради риме)	mħaṭṭātāna	مخطاطانة
велика сарачка игла	maħyāt, pl. maħāyūt	مخيط مخايط
ципеле	midās	
намргођен, намрштен	mdelgum	
размажен	mdellel	
сукрвица	medda	مده
намазана <i>деурам</i> -ом (ради риме)	mdeyyermāna	
нагажен; осрамођен	medyūs	
жена (његова)	merta	> +
чорбасто јело	marga, marag	
искрпљен	mragga ^c	
оглодати, „смазати“ јело	mermaš – ymermuš	– يمرمص
жена	mera, pl. niswa, niswān	مره نسوه، نسوان
жена	mreyya, pl. mreyyāt, niswa	مريات، نسوه
музика на весељу; музиканти	mazāyiq, mzāyig	
зарђао	mzenđer	
торба за пут, брашњеник	mizwada, mazwada	مزوده
чија (у птичјем перу)	mzayqa, mzayga	
берберин	mzeyyin	
затворен, поклопљен	mestūt	>
строшен, здробљен	msaħħag	
смољав, несрећан („као чађ“)	msaħman, msaħmun	
затворен (врата и сл.)	mesdūd	
тачно изнад, озго, понад	msellaṭ ʿala	
оно што је купљено	miswāg	
набављач	miswagči	
вече	mesya	
није	muš, mūš	
чешаљ; укосница, шнала	mešit	
поцепан, подеран	mšegšeg	
раскорачен	mšembuħ	
шетња, кратко пешачење	mišwār	
проследити	mešša – ymešši	– يمشى
покварен, вражији	mšeytin	
од јутра	miš-šubāħ	مصباح > + الصباح

трошак, новац за трошкове	mašraf				
који верује	mšaggid			>	
крив, кривац	mišwač				
ужутела	mšaufra, mšōfra			مصوفره	
гостинска зграда	muqīf				
лабав, отпуштен	mṭargač				
отечен, подбуо	mṭannab				
магаре	muṭayy				
с њим; са собом (Мос.)	mačānū, mačāno				
са мноm	mačāya			>	
уредна	mčaddala				
није знао	mačīraf		+	>	
домаћин, глава куће, газда	mčazzeb				
затворен (дућан и сл.)	mčazzil				
малаксао	mčalčal				
који зависи	mčallag				
ми нисмо криви	mečaleynā		+	>	
мене се не тиче	mačaleyya				
жена (Мос.)	maġa			>	
с вечери, око заласка сунца	muġrebiyya				
певана песма, романса	maqām, pl. -at				
варалица	maqurbāzi			>	
не рече	megālet		+	>	
покривена, под велом	mgebuča				
ниси рекла мајци?	megtilha il-ummič	لها	+	+	>
очију опцртаних сурмом, кајалом (<i>kuḥl</i>)	mkaḥḥalāna				
незнан, никоговић	mgertaf				
јадник, мученик	megrūd				
оран за свађу, надрндан	mgazgaz				
обрстио	mgešwil				
маказе	magasš				
у лисицама, окован	mkelpeč				
умотан	mgammaṭ				
несрећник, црњаник	magmūč				
метла	meknāsa				
учитељица; гувернанта	millāya				
воћне језгре у шећеру	mlebes, pl. mlebesat				
замишљен, занет	melbūg bnefsa				
учитељ; школа	milla, pl. millāt				
анђео смрти	melič il-maut				
вешт, лукав	mlaččib				
проклетник	melfūn il-wāliidiēn				
дочек	melga, milga				
врдалама, муватор	mlawwaṭ				
спирална наруквица	melwi				
лепа, фина	mliēḥa				
хвала (досл.: захвалан)	memnūn			ممنون	
кад; откако	min				

од „a“ до „ш“ (Мос.)	mini-l-elif li-l-yī	
од почетка до краја	mini-l-ewwel li-t-tāli	من الأول للتالي
уместо	min beddāl	
од главе до пете	min ǧawwa lǧawwa	من جوه ليجوه
по пет градова ако /их/ одгонетнете	min ḥams wilāyāt iččān tuḥzurūhe	من خمس ولايات ا ان تحزروه
једном, врло давно	min ḏāk me min ḏāk	
у име	min rās	
од почетка до краја	min rāshe l-asāshe	
од малена	min zuǧra	من زغره
овога часа	min sāctik	
чим га угледа, заљуби се у њ	min šāfta ctīšagata	
због	min ṭaref	
већ од сутра	min ctayn bāčir	
кад (га) прочита (она)	min qarata	
бескористан; корист, һар	min lā čāra: čāra	اره: اره
од места до места	min mukān-il-mukān	
због тебе (<i>f.</i>)	min warāč	
због	min wara	من وره
одавде, одовуд	minnā	مننا ، منا > +
одовуд и одонуд	minnā u minnā	
те... те..., ем... ем....	minnā... minnā....	... ..
оданде, отуд	minnāk	
онуда	minnāya	
процветати, истерати (цветове)	minteli	
од тебе (<i>f.</i>)	minnič	
јахање; трка	munṭarad	
дао ти је (за <i>m.</i>)	manṭik	
проклетник, хуља	menctūn il-wāliḏiēn	>
од њих	minnum	>
понижен	munhān	
ко, ко је	minu, minhu	
откуд теби	mniēllek	+ + >
одакле	mniēn	
печат, му/ху/р	muhur	
изгладнео; јешан	mahrūš	
снужден, потиштен	mahḏūm	
да не би	mhella, mahella	
није овде	mehnā	
поноси, достојанствен, честит	mehyūb	
не може више овако	mū biēt il-furš/furs	مو بيت الفرص، الفرص
нису му све на броју	mū ctala bactā	
рђав, лош	mū ziēn, el-mūziēn	
бритва	mūs	
сеоски свештеник	mūmin	
вода	mayy	
бродови, бродовље	myāla	
сто/тина/	mīt	
у реду је, „нема проблема“	meyḥālif	+ يخالف >

не зна шта да чини	meyidri šysawwi		
сто, трпеза	miēz, pl. myūz		
не бива, не долази у обзир	meyšīr	ميصير +	> ميصير
неће оздравити	meyḡb	+ >	
мама, мамица	miēma		
одакле долазиш	miēn ḡtek		
сто/тина/	miya		
најбоље воће	miēwat-il-‘āl		
воће	myūh		ميوه
		ن	
		الحرف (ن)	
једно за другим, једни по једни	nās wara nās		
узети за зета	nāseb – ynāsib		–
докучити, дохватити	nāš – yinūš		–
позвати, ословити	nāšed – ynāšid		–
низак	nāši		
долап	nā‘ūr		
одговорити	nabb – yinubb		–
комадић, прстохват, очупак	nutfā, pl. nutaf		
женка	niṭya		
спасити се	niḡa – yinḡa	–	–
ми	naḡnā		نحننا >
позвати	nida – yindi		نده –
заклети се, заветовати се	niḡer – yinḡir		–
клеветати, пањкати	nizel ḡidra		نزل حدره
истерати на чистац	nizel ‘ala ḡn il-ḡari		
зет	nišīb, pl. nusbān		
зграбити, ухватити	nešš – ynišš		–
запитати, упитати	nišed – yinšed, nušad – yunšud		–
ободрити се, живахнути	nešša‘ – ynešši‘		–
пола пута; на по пута	nuš id-derub		
поставити, подићи	nišab – yinšab, nušab – yunšub		–
чекати, ишчекивати, поглédати	niṭar – yinṭur, nuṭar – yunṭur		–
дати	niṭa – yinṭi		–
оглушивати се, пречути	niṭa iḡni-ṭ-ṭarša		
запутити се	niṭa wuča		
клети, проклињати	ni‘al – yin‘al	>	–
особа, персона (за трпезом и сл.)	nefir, pl. -at, anfār		
рашчупати косу	nufeš – yunfuš		–
исплатити (кога)	naqqad – ynaqqid		–
претворити се	niqal rūḡa		
раскопавати, разривати	nugab – yungub	>	–
мањкати, недостајати	nigaš – yinguš, nugaš – yunguš	>	–
кап	nagṭa, nugṭa		
омиле му	nig‘at bhāṭira		عت بخاطره
носити, понети	nigal – yingal, nugul – yungul	>	–
товар, нарамак	negla		
отмено јести	neknek – yneknik		–

број, нумера	nimra, nomra		نمره
да му дамо кћер	nimlič ila bitna		
пример, узор	namūna		
каткад	nōbāt		
пут (као: једанпут, трикрат)	nōba, pl. nōbāt		
час... час..., једном..., једном...	nōba... u nōba...	...	...
лимет, врста ситног лимуна	nūmiyya < nūmi bašra	> بصره	>
обележити; нишанити, гађати	neyšen – yneyšīn		–
h		الحرف (هـ)	
похвалити (?)	hāb – yhīb		–
овај	hāḍa		
ова	hāḍī		
тако (досл.: то стање)	he-l-ḥāla	+ + >	
то што си ми испричала	heššī li-ḥčiētliyyāh	يتيلياہ	
оволики!	he-l- ^ʿ alātta		
ово што је	hāilli		
звер	hāma, pl. hwām		
вређати, понижавати	hān – yhīn		–
ова	hāy/i/		
ово не ваља, није на добро	hāyi mū čāra	اره	
за то треба	hāyi yerādilhe	هاي يرادلها	
крава	hāyše, pl. hwāši		
запахнути	hebb – yihubb		–
кртина, месо без масноће	habra		هبره
клонути, претрнути, уплашити се	hubaṭ – yuhbuṭ		–
невоља, пропаст (?)	hibya (?)		
јело од поснијих комада меса	habī		
селити се, побећи	heḡḡ – yhiḡḡ		–
пустити, ослободити	hedd – yhidd		–
одело, одећа	hdūm, sg. hedim		
половна одећа	hdūm ^ʿ al-nuṣ		
одећа (<i>demin., pl.</i>)	hdiēmāt		هديمات
особит дочек	haḍāk el-melga		
онај	haḍāke		
брбљати, глагољати	hiḍer – yihḍar, yuhḍur		–
те, ове; та, ова (<i>pl.</i>)	haḍenni		هذني
они (<i>dem. pron.</i>)	haḍōlāk		
ови	haḍḍōli, haḍḍōlī		هذولي
она (<i>dem. pron.</i>)	haḍīče		
тај, онај	haḍīke		
славуј	hezār		
сад, одмах	hessa ^ʿ		>
сад	hessa		
овако, тако, на тај начин	haššekkil		
кињити	hiḍam – yihḍam, huḍam – yuhḍum		–
здраво!	hela, helā		
поцикивати радосно (по женски)	halhal – yhalhil		–

халхула, женско поцикивање	halhūla, pl. halāhil		
моји, моја породица	hilī	+	>
такође	hemm		
они (<i>pers. pron.</i>)	humme		همه
такође	hemmiēn/a/		همين، همينه
било једном	hnāk mehnāk		
тама, помрчина	hindis		
овога пута	hennōb	+	>
много, пуно	hwāya		
утишати, умирити	hawed – yhawid		–
хаос, неред, гунгула	hōsa		
пљуштати, тећи	haušal – yhaušil, hōšal – yhōšil		–
хол, предворје	hōl		
моћи учинити, лако обавити	hawwen – yhawwun		–
тамо, онде (Мос.)	hōnik		
добро ли је, смрт ли је (Мос.)	hōnī ill mōtī		هوئي ال موتي
он	huwwa		هوه
она	hiyya		
ево је	hiyyāthe		هياآتها
овако, тако	hēči, hēče		
осетити	heyyes – yheyysis		–
ето их	heyum		
ћемер, путнички појас	hiēmyān		
		W	
		الحرف (و)	
затрпати, прекрити	wāra – ywāri		–
усправан, к. стоји	wāguf		
или	willa		
шакал	wāwi, pl. wāwiyya		
и поћи ће ти за руком	wtiği bīdek		وتجى بيدك
запалити, потпалити	wučč – yiwučč		–
лице	wučč		>
чека их: ту их чекаше	wuğethum		وجتهم: لهنالك وجتهم
слетети	waččer – ywaččir		> –
болан, болестан	wuğčān		
и приде	wi čemāla		يچم
услерити, окренути ка	wuča – ywači	>	–
одвојено, за себе	waḥad		
једна	waḥde, wiḥde		وحده
сама	waḥḥadhe		
једна (Мос.)	waḥdī		
грозан, одуран	waḥši		
смаћи, повући уназад	waḥhar – ywaḥhir		–
натраг! одбиј! (за <i>f.</i>)	waḥri		
однети; одвести	wedda – yweddi		– ودى، وده
и (њене) руке	wideyha		
позивати на молитву	wadḍan – ywadḍin		–
преда мном је посао	warāya šuḡul		

припалити	warraṭ – ywarriṭ	ورث – يورث
цвет; ружа	warid, pl. wrūd, sg. warda	
ама, море (за <i>m.</i> , Мос.)	warek	
иза	wara	وره
кад завршише	wara ma ḥalṣau	وره ما خلصو
везирски	wazri	
жалост, штета	wisfa, wasfa	
и што год /он/ уради	wišmeysawwī	وئيميسوي
шиштање, клокотање	wašīš	
запрљати	waṣṣaḥ – ywaṣṣiḥ, ywaṣṣuḥ	> –
средњи	wuṣṭāni	وصطاني
стићи, доћи	wuṣal – yōṣal	، الى –
комад (чега); крпа	wuṣla, pl. wuṣlāt, wuṣal	
одредити, наредити, поручити	waṣṣa – ywaṣṣi	–
слушкиња	waṣīfa, pl. waṣāyif	
време	wakit, pl. awkāt	
слетети (птица)	wakkar – ywakkar	–
погодити, „сручити се на главу“	wugaᶜ b-rāsa	
сручити се, стрпоштати се	waggaᶜ nefsa	
млатити, пребити	waggaᶜla haḅuṭ	+ >
стати	wugaf – yōgaf	–
зауставити	waggaf – ywagguf	–
нахранити	wakkal – ywakkal	–
земља; град; крај	wulāya, pl. -āt	
ама, море, бре (за <i>f.</i> , <i>sg.</i> + <i>pl.</i>)	waleč, wulič, pl. wilkun itsl.	
дете; момак, млађи човек	walad, pl. wilid, wilād	
ама, море (за <i>m.</i> , <i>sg.</i> + <i>pl.</i>)	wilek, pl. wilkum	
кадли	u len, wi-len	
дете, детенце (моје)	wliēdi	وليداتي
гужва (досл.: немаш где стати)	u maḥaṭṭ riḡil māku	ومحط رجل ماکو
јаукати, јечати	wenn – ywinn	–
с, са; и	wiya, wiyya	
један (Мос.)	wiēḥid	ويحد
куда; где (Мос.)	wēyṣib	
дечица	wiēlād	
где; куда	wiēn	
у		
الحرف (ي)		
авај, ах жалости	yā ḥiēf	
једва (да)	yā dōb	
цркао /дабогда/	yā magmuᶜ	
човече, „буразеру“	yāba, yābe	
струја, ток, матица	yāri	
јас (пајасмин?)	yās	
хајде; овде: тек, па тек онда	yālla/h/	
колико само...!	yāma: yāma wilid wuzerā	:
ко (је); који (од два или више)	yāhu, yāhū	
чауш, гласник	yāor	

осушити се	yibes – iybis	–
сладити се, радовати се	yitsurr ʿaliēha	
плаче	yiči	>
говори себи	yḥāčī rūḥḥa	يحا
сестро (<i>vok.</i>)	yih tī	يختي > يا أختي
брате (мој)	yaḥū ya	يخوي > +
вратити се без ичега	yridd ʿlta	
отићи ће да се више не врати	yrūḥ rauḥa bilā redda	يروح روحه بلا رده
робље	ysera	يسره
лево	yisra	يسره
жалосног изгледа, да ти се сажали	yiksir il-ḥāṭir	
грдити, оборити се на кога	ykesrūn ʿala	
код, покрај	yemm	يم
кад/а/	yemta	يمته، يمتي
жено!	yamera	يمره
човече!	yamʿawwad	يمعود > +
жено, жено божија (<i>vok.</i>)	yamʿawwada	يمعودة
десно	yimna	يمينه
лаки црвени јеменски опанци	yemeni aḥ mer	يمني أحمر
мајко; мајчино, мамино (<i>vok.</i>)	yumma	يمه
растајати се с душом (?)	yinwigel bnefsa	>
Јеврејин (<i>pejor.</i>)	yehādi	
народе!	yahil	>
не; ма, ама	yō	
полагано	yawāš	
мајко (<i>vok.</i>)	yumm	
дан канирања младе	yaum ḥenna	
тек што, ма колико што	yōmin	
свакодневно	yaumiya, yōmīya	